

בס"ד, תמוז תשפ"ב

אל:

מנהלי בתי"ס העל יסודיים בחמ"ד

מרכזי מקצוע ספרות בחטיבות הביניים ובחטיבות העליונות בחמ"ד

מורות ומורים לספרות

הנדון: חוזר מפמ"ר ספרות ממ"ד לקראת תשפ"ג- התחדשות הלמידה במקצועות המח"ר

תכני הלימוד בתחומי המח"ר (מורשת, חברה ורוח) הם בעלי הפוטנציאל ליצור חוויות למידה עמוקות, מעוררות חשיבה והשראה ורלוונטיות לעולם הלומדות והלומדים, ומתוך כך לפתח זהות ושייכות. **מורי המח"ר** הינם בעלי היכולת לעורר בתלמידים סקרנות ועניין ולייצר את המוטיבציה ללמידה. **תלמידי העל יסודי** מסוגלים, לא רק להשיג בקיאות בתכנים הנלמדים במקצועות המח"ר, אלא גם לחשוב ולדון בהם באופן ביקורתי, לחקור אותם בצורה עצמאית ויצירתית ולהציג את מחשבותיהם ורעיונותיהם המתגבשים בכתב ובע"פ.

כשיצאנו לדרך לרפורמת התחדשות הלמידה, לאור הנחות היסוד הללו, שאלנו את עצמנו את שתי השאלות הבאות:

- כיצד ניתן לממש את הפוטנציאל הגלום בלימודי המח"ר, ולאפשר למורים, לתלמידים ולתכנים הנלמדים לבוא לידי ביטוי?
- באילו דרכים יכולה מערכת החינוך לאפשר במערכת בחירה והתאמה ולצידן להבטיח את מימוש הפוטנציאל על ידי כלל התלמידים במערכת?

פירוט תכנית התחדשות הלמידה באה במטרה לענות על השאלות הללו. בחוזר מפמ"ר זה תמצאו מענה לשאלות וסוגיות שונות העוסקות בשאלת התחדשות הלמידה המתחילה בשנה הבאה בכתות י'. בנוסף, תמצאו מענה גם לסוגיית התחדשות הלמידה במקצועות המח"ר גם בחטיבת הביניים, בהתאם ללמידה הנושאת ולרעיונות הגדולים.

רפורמת הלמידה במקצועות המח"ר ובספרות חמ"ד בכללם, מהווה שינוי בהוראה, הלמידה וההערכה. דרכים אלה אינן זרות למורים לספרות, אשר נוקטים בדרכים יצירתיות ובשילובים שונים בהוראת הספרות. עם זאת השינוי מאפשר עליית קומה נוספת, ע"י הקניית מיומנויות למידה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

תוכן העניינים:

1. הנחיות לחטיבה העליונה לקראת שנת הלימודים תשפ"ג
2. הנחיות לחטיבת הביניים לקראת שנת הלימודים תשפ"ג
3. הנחיות כלליות

1. הנחיות לחטיבה העליונה:

א. התחדשות הלמידה-רפורמת מקצועות המח"ר (לתלמידי כתות י' החל מתשפ"ג):

במסגרת לימודי היסוד-יחידת החובה, ניתן יהיה ללמוד באחד משלושת הנתיבים: הלמידה המתחדשת, ממיר הבגרות הדיגיטלי "גלישת רוח", נתיב שותפי-הפיתוח. לימודי היסוד יילמדו בהיקף של שלוש ש"ש.

נתיב הלמידה המתחדשת:

הלומדים בנתיב זה ילמדו את יחידת החובה בדרכי למידה מגוונות כגון למידה עצמאית ולמידה שיתופית. ההערכה תהיה מותאמת למיומנויות הנדרשות ולדגשים שיבואו לידי ביטוי בהוראה. חומר הלימודים יילמד ויוערך באמצעות מבחן+ משימה שיישלחו לבקרה מדגמית חיצונית, ובאמצעות שתי מטלות מפמ"ר. סה"כ ארבעה אירועי הערכה.

[מיומנויות ונושאים המחייבים בתכנית הבסיס](#)

[רשימת יצירות להתחדשות הלמידה תשפ"ג](#)

[רשימת היצירות להתחדשות הלמידה עולים חדשים](#)

[תכנית הלימודים המאושרת להתחדשות הלמידה](#)

בטבלה שלפניכם מוצג הניקוד לכל יצירה, עפ"י חלוקה ז'אנרית:

הז'אנר	חובת הלמידה	חובת ההערכה	משקל בציון הכולל
מעשה חכמים	1	1	15
סיפור קצר	2	1	15
נובלה זרמה ספר קריאה	3	2	2X20
שירת ימי- הביניים ביאליק	4	3	3X5=15
שירה מודרנית	4	3	15=5X3

יש לבחור מספר יצירות למבחן ולכל מטלה, כך שהערכת החומר הנלמד תגיע לציון המלא.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

מצגת הסבר התחדשות הלמידה - ספרות חמ"ד

מומלץ לתכנן את ההוראה הלמידה וההערכה באמצעות תכנית הל"ה :

תכנית הל"ה לתכנון הלמידה

דוגמה לתכנית הל"ה

1. המבחן המבוקר :

המורה יחבר את המבחן, יבחן את התלמידים ויבדוק אותו עפ"י מחוון. לאחר מכן יעלה אותו לבקרת/לדגימת המרבי"ד באתר / בפלטפורמה ייעודית לכך.

בקרב יתפרסם מאגר שאלות ממנו ניתן יהיה לקחת שאלות למבחנים, לשימוש המורים בלבד.

כללים למבחן המבוקר

מחוון להערכת תשובה ספרות ממ"ד

מבחן לדוגמה ספרות ממ"ד

2. משימות מבוקרות (גנריות) :

יש לבצע משימה אחת הבוחנת את יכולות הלמידה העצמאית והשיתופית של התלמידים תוך שילוב מיומנויות למידה מתקדמות. עד תחילת שנת הלימודים תשפ"ג ובתחילתה, יפורסמו תבניות למטלות המותאמות לתחום-הדעת, ולתוכן ייצוק המורה את התכנים שבחר. לתבניות אלה יהיה מחוון בדיקה אחיד. המשימות יוטמעו במערכת הדיגיטלית הבית-ספרית (קלאסרום, מודל או 365) ויבוצעו באמצעותן. רשימת המשימות : כתיבת נייר עמדה, דף לימוד בית מדרשי, הכנת עיתון מקוון, פרזנטציה, הכנת פודקאסט, תוצר חזותי, סיור לימודי.

סרטון הסבר-משימות מבוקרות

3. משימות בית-ספריות (מטלות מפמ"ר)

במהלך הלמידה, על התלמידים להכין ולהגיש משימות בית-ספריות שהם ארועי הערכה פנימיים אשר אחד מהם יכול להיות גם מבחן. במטלות אלה חלקים של למידה עצמית וחלקים של למידה שיתופית. חלקן נעשות לאחר הלמידה, כמטלות סיכום, וחלקן הן תהליך הלמידה עצמו. המטלות מתעדכנות באופן קבוע באתר ספרות ממ"ד : **משימות בית-ספריות ספרות ממ"ד** מומלץ ללמוד ולבצע את המשימות באופן תהליכי ומדורג, החל במטלות המפמ"ר-דרך המבחן והמטלות הגנריות-עד לעבודה הרב-תחומית המסכמת בכתה י"ב. כך ניתן להצמיח את יכולותיהם של התלמידים ולהקנות להם דרכי חשיבה ומיומנויות שימשו אותם בבגרותם.

פיתוח מקצועי

הלמידה המחדשת תהיה מלווה בהשתלמויות רלוונטיות להתחדשות הלמידה בכלל ולספרות ממ"ד בפרט. אנחנו נקיים השתלמויות שנתיות היברידיות, שישלבו בין פגישות סינכרוניות וא-סינכרוניות בהיקף של 30 שעות, וכן תהיה אפשרות להשתלם ב"כוורת" : יחידות מקוונות בהיקף של שלוש שעות כל אחת, שנצברות להיקף השעות הרצוי.

"הכוורת - על יסודי"

לקראת השקת הרפורמה להתחדשות הלמידה במקצועות המח"ר, הוקמה עבור מורי העל יסודי חט"ב והתיכונים, פלטפורמת למידה לפיתוח מקצועי, מקוונת חדשנית, במנות קטנות ובהתאמה אישית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

בכוורת יחידות א-סינכרוניות מקוונות, מושקעות וידידותיות, של 3 שעות למידה עצמית בבית בכל זמן ומכל מקום, והמורה יכול לבחור לעצמו את התכנים שהוא חושב שיסייעו לו באופן מקצועי, תוך צבירת גמול. הפלטפורמה פתוחה עבור כלל עובדי ההוראה כבר עכשיו, ובהדרגה עולים בה יותר ויותר תכנים העוסקים בהענקת כלים למורים לעקרונות פדגוגיים, תפיסות חינוכיות ומיומנויות כמו: לומד עצמאי, למידה בינתחומית ורב תחומית, חשיבה וחקר, רעיונות גדולים, SEL בתחומי הדעת, מיומנויות כתיבה, המורה כמנחה, מיומנויות 2030 ועוד.

למורי המח"ר, לצד כלים בנושאים כלליים, יעלו יחידות קטנות של 3 שעות דיסיפלינריות שיכולות להעשיר את המורים ולסייע באתגרים, בהשראה ובעוד. בנוסף במשושה המכונה "כאן מתחילים" יחידות מקוונות ללמידה עצמית המסבירות והמבהירות את הרפורמה בצורה מאירת עיניים ומדויקת. ניתן ללמוד באמצעות הכוורת באחד מ4 ערוצים.

- א. **הערוץ הגמיש** - המורה בוחר יחידות לפי צרכיו, רצונו ורצונותיו, בליווי מנטור המסייע למורה בדרכו, ומהווה כתובת אנושית לתמיכה, ועידוד. מסלול זה כבר פתוח ללמידה החל מתחילת יולי!
- ב. **הערוץ המשולב** - מסלול המשלב בין יחידות ותכנים הנלמדים במסגרות אחרות (השתלמויות בית ספריות | פסגות מפמרים | אחר) ויחידות מתאימות בכוורת, או יחידות לבחירת המורה בכוורת. ניתן יהיה לשלב יחידות כוורת בהשתלמויות בית ספריות. המסלולים המשולבים יתחילו לפעול בשנת הלימודים הבאה.
- ג. **הערוץ הממוקד** - השתלמויות מקוונות מונחות של 30 שעות, לפי נושא/מסלול או תוכן מוגדר. מידע בנושא הערוצים הממוקדים בתחום הדעת ניתן לקבל מהמפמ"ר וצוות המדריכים.
- ד. **למידה עצמית, ללא גמול** - פתוחה תמיד לכל מורה, 365 ימים בשנה 24/7.

מוזמנים להיכנס ולהתרשם מהפלטפורמה והעושר שמתחיל להיווצר ועוד ילך ויגדל, וחוויות למידה חדשנית ומהנה.

היחידות הייעודיות לספרות ממ"ד בתהליך פיתוח ויעלו למערכת הכוורת בהדרגה.

לסרטון הסבר [לחצו כאן](#)

להתרשמות מהסביבה [לחצו כאן](#)

להרשמה למסלול הגמיש בסמסטר קיץ [לחצו כאן](#)

כמו כן, בקיץ זה יתקיימו השתלמויות "כתיבה וחשיבה"-מכשירי כתיבה והשתלמויות "חגיגת קיץ" בכתיבה יוצרת, בספריה הלאומית בירושלים. כמו כן יתקיימו השתלמויות היכרות עם "גלישת רוח" למורים שילמדו בתכנית לראשונה בשנת תשפ"ג. בתשפ"ג תיפתח קהילת מורי ספרות חמ"ד במסגרת קהילות "לב-לדעת". מנחות הקהילה הן עפרה ליפשיץ ואדוה פלק מצוות המדריכות. לפרטים נוספים: [מח"ר נפליגה בספינות](#)

מערכת "מצפן"

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

בשנת הלימודים תשפ"ג, תיפתח מערכת מצפן, מערכת חדשה לניהול הפיתוח המקצועי. המערכת מחוברת למערכות ניהול ידע של המשרד ותאפשר תכנון וניהול תהליכי הפיתוח המקצועי מבוססי נתונים ומותאמים לצרכי בית הספר כארגון ועובד ההוראה כפרט.

ההרשמה של כל מורה לתהליכי הפיתוח המקצועי תהיה דרך פורטל עובדי הוראה במרחב פיתוח מקצועי והדרכה. עובד ההוראה ייכנס באמצעות ההזדהות אחידה, ויוצע לו מגוון אפשרויות הלמידה המותאמות לצרכיו, בהתאם למקצוע ההוראה, התפקיד והשיוך המוסדי.

נתיב הלמידה הדיגיטלית-"גלישת רוח"

בשנת תשפ"ג תורחב מאוד תכנית "גלישת רוח"- תכנית ממירת בגרות בספרות, שמציעה פלטפורמה חדשנית לשם יצירת חוויה לימודית משמעותית בבית הספר. תכנית זו משלבת בין למידה אישית ומותאמת לתלמיד ולקצב למידתו, לבין שמירה על המסגרת הכיתתית והלמידה הבין-אישית בכיתה. מקומו של המורה מועצם, ומעבר להיותו בעל הידע, הוא גם מנחה המלווה את התלמידים במסע האישי שהם עושים בחומר הנלמד, שותף לגילויים שלהם ולבניית זהותם כלומדים עצמאיים. המשובים החיוביים הן מצד המורים והן מצד התלמידים תורמים לכך שהתכנית גדלה ומתרחבת לבתי-ספר רבים נוספים. אי לכך, הקיץ תיפתחנה שתי השתלמויות קיץ לקראת ההוראה בתכנית, למורים שמצטרפים אליה.

[קול קורא גלישת רוח תשפ"ג](#) (כולל תאריכי השתלמויות, קיץ תשפ"ב).

נתיב מורים שותפי פיתוח

נתיב שותפי הפיתוח לא קיים עדין בלימודי היסוד בספרות ממ"ד. המעוניינים יוכלו לקרוא על הנתיב [קול קורא](#)

[נתיב מורים שותפי פיתוח](#)

ב.כיתות י"א-י"ב

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

התחדשות הלמידה בלימודי המח"ר חלה על תלמידי כתות י' המתחילים את לימודיהם בחט"ע בשנת תשפ"ג. תלמידי כתות י"א-י"ב אינם נכללים ברפורמה, ולפיכך הם ממשיכים את לימודיהם כפי שהיה בשנים תש"ף-תשפ"ב. תלמידים אלה לומדים לפי מתווה-למידה זהה למתווה תשפ"ב, ונבחנים במבחן מסכם שמהווה 40% מהציון הסופי.

למתווה הלמידה וההערכה לשנת תשפ"ג: [מתווה הערכה ולמידה תשפ"ג כתות יא-יב ספרות חמד](#)

יש לשמור את טבלת פירוט הציונים, המחווך ותיעוד של כלל מרכיבי ההערכה על פיהם נקבע הציון. על בית הספר לשמור מגוון של עבודות ברמות ביצוע שונות לצורכי בקרה ומשוב כפי שיקבע ויפורסם בהמשך]

מיקוד חומר הלימודים:

מכיוון שגם בשנת הלימודים תשפ"ב הלימודים הסדירים נפגעו כתוצאה ממגפת הקורונה, ומכיוון שתלמידים רבים לומדים את מקצוע הספרות במהלך שנתיים, הוחלט במשרד החינוך שהיקף הלמידה בשנת תשפ"ג יישאר כפי שהיה בשנת תשפ"ב, עבור התלמידים הנבחנים בתשפ"ג בלבד.

שימו לב:

1. מורה המעוניין בכך, יוכל, כמובן, להרחיב אל מעבר לנושאים המחייבים במסגרת מצומצמת זו.
2. לגבי תלמידים הנבחנים בתשפ"ד תבוא הודעה נפרדת.

מיקוד הלמידה הוא גם מיקוד הבחינה והתוכן הנלמד יהיה במקביל גם התוכן עליו יבחנו התלמידים:

רשימת יצירות תשפ"ג לתלמידי יא-יב בלבד 9181 כולל מיקוד

רשימת יצירות תשפ"ג לעולים חדשים תלמידי יא-יב בלבד כולל מיקוד

יחידות ההגבר, ספרות ממ"ד שאלון 9385:

גם ביחידות ההגבר אין שינוי בדרכי ההוראה, הלמידה וההערכה, לתלמידים המסיימים את לימודיהם ונבחנים בתשפ"ג, אך יש שינוי בנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד:

נושא	רשימת הנושאים ללימוד	רשימת הנושאים שלא יילמדו במסגרת המיקוד
נושא 1	שירה סיפור קצר ומעשה חכמים רומאן אינטנסיבי	דרמה
נושא 2	שירה רומאן אינטנסיבי	סיפור קצר ומעשה חכמים קריאה מונחית

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

נושא 3	סיפור קצר ומעשה חכמים קריאה מונחית דרמה עיון	שירה

רשימת יצירות הגבר תשפג 9385 כולל מיקוד

רשימת יצירות הגבר מגמת ספרות בשילוב כתיבה יוצרת כולל מיקוד

ב. הערכה חלופית:

לתלמידי כתות י"א-י"ב אין שינוי גם בחלוקה ל-70% של מתווה ההערכה וההיבחנות ו-30% של החלופות בהערכה. את דגמי חלופות ההערכה ביחידת החובה וביחידות ההגבר ניתן למצוא באתר ספרות ממ"ד : [חלופות בהערכה](#) [אתר ספרות ממ"ד](#)

ג. הכנת רשימת יצירות כיתתית:

לקראת תשפ"ג יש להיערך עפ"י רשימת היצירות העדכנית. מומלץ להיעזר [בתכנית הלימודים החדשה](#) ובמדריכה הבית –ספרית. המורים מתבקשים למלא את הטפסים עם רשימות היצירות הנלמדות בשנת הלימודים תשפ"ג ולשלוח לאישור. יש להקפיד על שליחת הרשימות לאישור עד למועד הנקוב בטבלה.

היחידה	למי לשלוח לאישור?	תאריך סופי לבקשת אישור	מה לשלוח?
יחידת חובה	מדריכה	כ"ה בתשרי, 20.10.22	משלוח במייל
הגבר	מדריכה ארצית- מירי זנודה	א' כסליו, 25.11.22	א. טופס דיווח ב. רשימת יצירות של יחידת החובה חתומה על ידי מדריכה ג. רשימת יצירות להגבר כל הטפסים יישלחו לדוא"ל: mirizenouda@gmail.com

ד. תלמידים אקסטרנים ונבחני משנה:

תלמידים שסיימו את חוק לימודיהם ומעוניינים להשלים את מבחן הבגרות או לשפר את ציוניהם, ייבחנו בשאלון 9182

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

[רשימת יצירות לשאלון 9182 תשפ"ג אקסטרניס ונבחני משנה](#)

[שאלון לדוגמה 9182 חורף תשפ"ב](#)

1. הנחיות לחטיבת הביניים:

א. תכנון לימודים- ההישגים המצופים:

על מנת להקנות ידע, ערכים ומיומנויות לתלמידי חט"ב, ניתן ללמד את יחידות ההוראה התחומיות והבין-תחומיות, העוסקות בנושאים שונים. חומר הלימוד לחט"ב נשאר כפי שהוא בתכנית הלימודים המאושרת, ומתחלק לשלוש חטיבות: חטיבת החובה התחומית שמקנה בסיס לידע ולמיומנויות בחט"ב (50%), חטיבת הידע והמיומנויות שניתן לצרפה לתחומי-דעת אחרים, בהקשרים בין-תחומיים (20%) וחטיבת ידע ומיומנויות ביו-תחומית שתילמד באופן בין-תחומי עפ"י נושאים (30%).

ניתן לקרוא עוד כאן:

[תכנון לימודים-ההישגים המצופים, חט"ב](#)

ב. תכנית לימודים בית ספרית:

רשימות היצירות החדשות לחטיבות הביניים נמצאת באתר. ניתן להיכנס לרשימות בקישור [הבא](#). רשימת היצירות תיבחר ע"י בתי הספר מתוך תכנה"ל לחטיבת הביניים, ובהתאם לספרים המאושרים על ידי משרד החינוך. ניתן להוסיף יצירות נוספות שלא מהתכנית, בתיאום עם המדריכה הבית ספרית. מכיוון שהתכנית מותאמת למגוון רחב של בתי ספר ואוכלוסיות שונות, הרשימה נבנתה בצורה מודולרית, כך שרשימת הבסיס מחייבת את המורה. והיצירות המסומנות בכוכבית הן בגדר העשרה. כל המוסיף הרי זה משובח.

מומלץ להכין את רשימת היצירות להוראה לפני תחילת שנת הלימודים, בשיתוף של צוות הספרות בחט"ב ובתאום עם צוות החט"ע. אין ללמד את אותן יצירות פעמיים- גם בחט"ב וגם בחט"ע. יש להעביר את הרשימה לאישור המדריכה עד לתאריך א' בחשון תשפ"ג, 26.10.22.

על מנת לחזק את הרלוונטיות של התכנים הנלמדים, רשימת היצירות נבנית סביב נושאים המעסיקים את התלמידים בגילאי חט"ב. תכנית הלימודים מציעה מבוחר רחב של נושאים. מומלץ לעיין בהם ולבחור מתוכם את הנושאים הרלוונטיים למורה ולתלמידים. סביב נושאים אלה ילמדו יצירות בז'אנרים שונים. מומלץ לבחור את היצירות מתוך התייחסות לרעיונות הגדולים העומדים בבסיסן. חשוב לשלב בתוך הלמידה התחומית של היצירות גם למידה בין תחומית. המאפשרת מבט אינטרדיסציפלינרי על הרעיונות הגדולים העומדים בבסיסן של היצירות.

אנו שמחים לעדכן אתכם כי לקראת שנת הלימודים תשפ"ג עדכנו והוספנו יחידות הוראה מקוונות במחולל ההוראה. יחידות ההוראה המקוונות מתמקדות ברעיונות הגדולים הבאים לידי ביטוי בטקסט, משלבות הוראה בין תחומית, ומציעות מגוון דרכים להוראת הטקסטים מקרוב ומרחוק מתוך דגש על למידה עצמית ועצמאית. בנוסף, היחידות מציעות פלטפורמה המאפשרת למורה לבחור מה ללמד מתוך מגוון ההצעות שהועלו לפניו. אנו בטוחים ששימוש מושכל ביחידות אלה יטיב מאוד את העבודה בכיתה ויסב הנאה למורים ולתלמידים. אתם מוזמנים להיכנס ליחידות [כאן](#).

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

. לקראת שנת תשפ"ג יצאה לאור המקראה "חוט של חן" לתלמידי הממ"ד [M1]. ניתן לקרוא ולקבל טעימות

מהמקראה כאן: [תוכן העניינים חוט של חן לכתה ח'](#)

המקראה מצטרפת ל"חוט של חן" לכתה ז', שיצאה לפני שלוש שנים. ניתן למצוא את רשימת ספרי הלימוד

המאושרים לחט"ב, ספרות ממ"ד [כאן](#)

ג. תכניות לעידוד קריאה - שמחת הקריאה וספריה בכיס:

בשנת הלימודים הקרובה נמשיך בתכנית שמחת הקריאה שמטרתה עידוד קריאה בחטיבת הביניים. לשם כך יש להשתמש בחבילות הספרים שנשלחו לבתי הספר בשנים האחרונות ולשלב פעילויות לעידוד קריאה בתכנית הלימודים. ספרייה בכיס היא תכנית חדשנית לעידוד קריאה באמצעות ספרי שמע מהטלפון האישי של התלמידים או מהמחשב. המורים מובילים ומלווים את התלמידים בתהליך ההאזנה בכיתה.

לפרטים והרשמה <<<

<https://bit.ly/2Tes7kp>

כללי:

א. תכנית גפ"ן

מערכת החינוך הישראלית מטמיעה בשנת הלימודים תשפ"ג את תכנית הגפ"ן – גמישות ניהולית פדגוגית. בית הספר, מקבל מעתה משאבים בסלים שונים לטובת העשייה החינוכית – לימודית בבית ספרו, ויכול להתאים את הדגשים, הצטיידות בית ספרית ואת התכניות אותם יפעיל, לאוכלוסיית התלמידים והמורים ולקהילה בהם הם פועלים.

אחד השינויים המרכזיים עבורנו הוא שינוי מתווה ההדרכה אליו היינו רגילים. ימי ההדרכה כפי שהתקיימו עד תשפ"ב, עוברים למתווה אחר, במסגרתו מנהל בית הספר רוכש את שעות ההדרכה המתאימה לבית ספרו בהתאם לשיקול דעתו והתעדוף שלו. שינוי משמעותי נוסף הוא העברתם של הקולות הקוראים מן המטה אל בחירת בתי הספר והרשויות מתוך תקציבם.

מדובר במהלך רחב מאד היוצא לדרך ומלווה באופן טבעי בהרבה מורכבויות, חששות וצורך בתקון והתאמה תוך כדי תנועה.

אנו נסייע בתהליכי ההוראה הלמידה והערכה אותם אתם מפעילים, תוך התאמה למסגרות החדשות. הפיתוח המקצועי וקהילות המורים ימשיכו לתת מענה פדגוגי למורים ולתמוך בהם. ביחד נבין את האתגרים וננסה למצוא להם פתרונות לשנה הקרובה בפרט, ולשנים הבאות בכלל.

ב. ערכים ולמידה חברתית-רגשית בהוראת ספרות

השנים האחרונות, בהן התמודדנו עם מגפת הקורונה, העלו לסדר היום את הצורך בלמידה רגשית חברתית ובדיון בסוגיות ערכיות וחברתיות. הלמידה הרגשית חברתית יכולה לפתח אצל הלומד והלומדת ערכים ומיומנויות תוך אישיות של הכוונה עצמית ומודעות עצמית, וערכים ומיומנויות בינאישיות של מודעות חברתית, התנהלות חברתית ואוריינות גלובלית.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

שילוב ערכים ומיומנויות רגשיות וחברתיות מחזק את הלמידה, ויוצר תהליכים של צמיחה אישית – רגשית וערכית. הנחת היסוד שלנו היא כי תהליך הלמידה והתוכן הלימודי מעוררים בקרב המלמד/ת והלומד/ת תחושות, רגשות, אסוציאציות, חוויות אישיות ודילמות ערכיות, המשפיעות עליו/ה ועל הלמידה. שילוב ערכים ולמידה רגשית חברתית צריכים להיות חלק בלתי נפרד מההוראה בכיתות. – על מנת שהתלמידים יבטאו את הרגשות והמחשבות המתעוררות בהם במפגש עם החומר הנלמד, יבררו את הערכים, הכישורים והמיומנויות, הנגזרים מהתוכן הנלמד, ויבדקו כיצד יוכלו לחזק בתוכם וליישם בחייהם את אותם ערכים וכישורים. להרחבה בנושא זה נא ראו [כאן](#)

ג. תחרות כתיבה מקוונת- " שורה ראשונה" לתלמידי בתי הספר העל יסודיים בחמ"ד :

לאור הצלחת התחרות בשנים שעברו, אחרי החגים תצא לדרך תחרות הכתיבה " שורה ראשונה" תשפ"ג. השירים והסיפורים יתפרסמו באתר שורה ראשונה. בסיומה של התחרות, בשבוע החמ"ד, מתוכנן כנס כותבים צעירים, שבו יתקיימו סדנאות כתיבה לכל המשתתפים בתחרות ויחולקו פרסים לזוכים. על ההשתתפות בתחרות ועל העלאת החומרים לאתר תבוא הודעה נפרדת.

ד. שינויים במערך ההדרכה:

כמידי שנה, המדריכים יגיעו להדרכה באופנים שונים, עפ"י דרישות הגפ"ן. ההדרכה כוללת דיון וסיוע בבניית תכניות הלימודים הבית- ספריות, ובהוראה, הלמידה וההערכה במסגרת התחדשות הלמידה ובמסגרת גלישת-רוח. רשימת המדריכים המעודכנת תועלה לאתר בקרוב [כאן](#). בהזדמנות זו, ברצוני להודות למדריכות העוזבות את ההדרכה: לאה מוריה, יפעת הוכמן, איילת בן-זקן, יעל פישל, שרית אלמה, עפרה ליפשיץ, אדוה פלק. תודה וברכה מיוחדת לענת מורן, שפורשת לגימלאות. אני מקבלת בברכה את המדריכות החוזרות: פסי שטרן וקרן שטיינמץ.

התחדשות הלמידה מביאה איתה משב-רוח רענן ונצרך אולם, מטבע הדברים, תכניות חדשות נתקלות בקשיים. צוות ההדרכה ואני כאן על מנת ללוות אתכם ולסייע לכם. ביחד נדייק את הדורש דיוק ונשנה לפי ההתנסות בכיתות. נכונה לנו שנה מעניינת ומרעננת ובעזרת ה' יתברך נצעד בה בברכה ובהצלחה!

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד

ברכת הדרך

גם כְּשֶׁהַמְשָׁקֶלֶת מוֹשֶׁקֶת לַמָּטָה
הַדֶּרֶךְ מוֹבִילָה קְדִימָה.

אַל תִּרְוֹץ –
שְׁלֹא תִפֹּל וְתִשָּׁבֵר רַגְלִים,
אַל תִּבְיֵט לַמָּטָה
שְׁלֹא תִקַּבֵּל סַחְרָחֶרֶת,

עֲצֹר לְכֻמָּה רַגְעִים
קַח אָוִיר,
הַעֲזֹר בָּנוּ כְּבִמְעָקָה –
עוֹד מַעֵט

דֶּרֶךְ חֲדָשָׁה תִתְגַּלֶּה לְעֵינֶיךָ.

גיוורא פישר

בברכה שנת לימודים פוריה ומוצלחת
חניתה לרנר,
מדריכה מרכזת ספרות חמ"ד

העתקים:

ד"ר מירי שליסל, יו"ר מזכירות פדגוגית
גב' שושנה נגר, ממלאת מקום ראש המנהל לחינוך דתי
ד"ר טלי יניב, מנהלת אשכול חברה ורוח במזכירות הפדגוגית
גב' דסי בארי, מנהלת האגף לחינוך על יסודי
מר דויד גל, מנהל אגף בחינות
מחמד"ים ומפקחים כוללים בחמ"ד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל החינוך הדתי והמזכירות הפדגוגית
הפיקוח על הוראת הספרות בחמ"ד